GAZETA KRAKOWSKA

Nro 90.

Z KRAKOWA DNIA 1 GRUDNIA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 23 Listopada.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.
Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy, iż dostawa w naturze Produktów przez Seym 1811 r. dla woyska uchwalonych, staie się znacznym ciężarem dla mieszkańców; chcąc przeto skuteczną przynieść im ulgę, oszczędzić mitręgi przy dostawie i rozwoženiu tychże produktow w odległe częstokroć konsystencyi woyskowey mieysca; uwolnić obywatelów od chciwości Magazynierów, z ich szkodą zyski ciągnących, ochronić zarazem, ile można będzie, Skarb publiczny od znacznych wydatków, iakie na utrzymanie Magazynów i ich dozorców ponosić dotąd musiał; —

Na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi; postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. We wszystkich częściach Królestwa, w których Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi osądzi, iż obeyśdź się będzie można, bez magazynów, i bez przynaglenia mieszkańców do składania w naturze Kontyngensu Produktow przez Seym 1811 uchwalonego, a Dekretem dnia 29 Lutego 1812 r. na Departamenta rozłożonego, taż Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi upoważniona iest do ściągnienia Kontyngensu za rok 181$\frac{6}{7}$, to iest: od 1 Czerwca 1816 r. aż do ostatniego Maia 1817, w stosunku do teraźnieyszych Woiewództw Królestwo Polskie składaiących, nie w naturze, lecz w pieniądzach, podług cen targowych stołecznego Miasta każdego Woiewództwa.

Art: 2. Wziąwszy za zasadę ceny targowe, z miesięcy Listopada i Grudnia r. b. Komissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi średnią wynaydzie, i z takiem umiarkowaniem, iakie naysłusznieyszem osądzi, dla każdego Woiewództwa cenę oddzielną produktów ustanowi.

Art. 3. Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi, Summę pienięźną, za Kontyngens roczny przypadaiącą, i podług ustanowioney, iak wyżey, ceny wyrachowaną rozłoży na Woiewództwa, Kommissyie Woiewódzkie na Obwody i Po-

wiaty, a Kommissarze Obwodowi, podług trwaiących już szczegółowych repartycyy, ściągną do Kass obwodowych od Kontrybuentów pieniężne kwoty, przypadaiące za należne od nich produkta.

Art: 4 Takowy pobór pieniężny, za Kontyngens roczny, wyrachowany, złożony będzie do Kass obwodowych, przez każdego z Kontrybuentów w przeciągu miesiąca Lutego 1817 roku, a Kassy obwodowe odsyłać go będą do Kassy Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art: 5. Podług zasad w Artykule 1m i 2gim przepisanych, ściągnięte także będą do Kassy Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, pieniądze, za wszelkie, iakie dotąd u mieszkańców pozostać mogły zaległości, pochodzące z poboru produktów w naturze, przez Seym 1809 i 1811 r. uchwalonego.

Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy. — Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administr: d. 16 miesiąca Listopada 1816 roku.

(Pod.) *Zaiączek.*

Minis: Spraw Wew: i Pol: (pod.) T. *Mostowski.* Radca Sek: St: Jen: Br. (pod.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Jen. Br.
(podp.) *Kossecki.*
M. Gliński, Sekr.

Wypis z Protokołu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego

My z Bożey Łaski
ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski,
&c &c. &c.

Chcąc na gruntownieyszych oprzeć zasadach pewną obronę wszelkich iakiegokolwiek rodzaiu własności publicznych, jako to Korony i Narodowych, oraz tych, którym Rząd opiekę swoię lub bliższy dozór iest winien, po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Na mieyscu wszystkich Wydziałów prawnych i Urzędników, do których obrona iakichkolwiek bądź własności publicznych dotychczas należała, będzie w stolicy Królestwa pod bokiem Kommissyy Rządowych iedna tylko naczelna Magistratura, to iest, Prokuratoryia Jeneralna, obroną prawną wszystkich własności publicznych zatrudniać się maiąca.

Skład Prokuratoryi Jeneralney.

Art. 2. Prokuratoryia Jeneralna składać się będzie:

a. z iednego Prokuratora Jeneralnego Prezyduiącego; — *b.* z ośmiu Radców Prokuratoryi; — *c.* mieć będzie także Sekretarza Jeneralnego.

Atr. 3. Do Prokuratoryi Jeneralney następuiący przeznaczaią się niżsi Officyialiści, iako to: — Sekretarz Kancellaryi. — Dziennikarz. — Expedytor. — Archiwista główny. — Adjunktów Archiwi dwóch. — Jeometra. — Rachmistrz. — Tłumacz obcych ięzyków — Kancellistów dwunastu — Będzie także Prokuratoryi do posługi dodanych dwóch posługaczów i dwóch strożów.

Art. 4. W pomoc prac i zatrudnień Prokuratoryi Jeneralney będzie także iey dodanych sześciu bezpłatnych Assessorów Applikantów, których dwuletnia ciągle i z dobrą zaletą odbyta applikacyia, stanie się dla nich zasługą do otrzymania przyzwoitego stopnia płatnego, czyli to przy Prokuratoryi Jeneralney, czyli też w Magistraturach Sądowych lub Administracyynych.

Art. 5. Sessyie i wszystkie działania Prokuratoryi Jeneralney odbywać się będą kollegiialnie w komplecie naymniey członków trzech, w Artykule 2 wymienionych, oprócz Członka referuiącego. Równość zdań rozwiązywać będzie drugą kreską Prokurator Jeneralny Prezyduiący, lub pierwszy z porządku Nominacyi Radca mieysce iego zastępuiący. Do Prokuratora należeć będzie: Dyrekcyia ogólna działań, podział pracy i zatrudnień, dozór nad porządkiem i ścisłem wykonaniem obowiązków Członkom Prokuratoryi i iey officyialistom właściwych.

Oznaczenie Sądu upoważnionego do sądzenia spraw tyczących się własności publicznych.

Art. 6. Jeden tylko Sąd Ziemski Województwa Mazowieckiego w stolicy będący, iako pierwsza Instancyia, i ieden tylko Trybunał Appellacyyny, iako druga Instancyia, będą wyłącznie upoważnionemi do sądzenia wszystkich processów z całego kraiu, publicznych własności tyczących się, czyli to z powództwa, czyli z zapozwania wytoczonych, w tych iednak tylko przypadkach, gdzie spór o prawo do własności, to iest *de jure*, iak np. o dziedzictwo dóbr nieruchomych, o granice — o prawa hipoteczne — o należność kapitałów lub iakichkolwiek wiecznych funduszów — o ważność tranzakcyy, testamentów, kontraktów, umów, i t. p. zachodzić będzie.

Art. 7. Sprawy tylko przemiiaiące z własności publicznych wynikaiące, iak np. Sprawy Possessoryyne, Kryminalne, Policyi Poprawczey, Policyyne, tudzież o dochody czasowe (wyiąwszy te dochody, które niżey pod Art: 10 są wyszczególnionemi) w sądach właściwych *respective* mieyscowych pierwszey Instancyi sądzonemi będą. Trybunał zaś Naywyższy tak, iak dla wszystkich kraiowych mieszkańców, będzie dla spraw i processów własności publiczne interessuiąch, trzecią i ostatnią Instancyią.

Attrybucyie Ogólne Prokuratoryi Jeneralney.

Art. 8. Prokuratoryia Jeneralna w całym ogóle składu swego, iest zwierzchnim i naczelnym Pełnomocnikiem Rządu Kraiowego, a to w względzie dochodzenia lub obrony prawney wszystkich własności publicznych pód opieką Rządu będących.

Art. 9. Takiemi własnościami publicznemi są:

a. Dobra i lasy Korony. — *b*. Dobra i lasy Narodowe w aktualney possessyi Rządu zostaiące. — *c*. Dobra i lasy Narodowe za przywileiami szczególnemi w używaniu ieszcze prywatnych osób będące. — *d*. Dobra i lasy Narodowe za Rządu Xięztwa Warszawskiego Donataryuszom rozdane, teraz Rządowi zwrócone. — *e*. Summy przez konwencyią Wiedeńską Skarbowi odstąpione. — *f*. Długi pieniężne i wszelkiego rodzaiu należytości Skarbowi Narodowemu winne. — *g*. Sukcessyie wakuiące, stęple spadkowe i wszelkiego rodzaiu legata na własność lub użytek publiczny przeznaczone. — *h*. Dobra i Kapitały do funduszu Edukacyynego należące. — *i*. Dobra, Kapitały, Dziesięciny i wszystkie fundusze Duchowieństwa Narodowego. — *k*. Dobra i wszystkie fundusze Miast, Gmin, Zgromadzeń Miłosierdzia, Szpitalów, oraz wszelkich Korporacyy i Instytutów publicznych. — *l*. Wszystkie fundusze innych wyznań religiynych, nakoniec wszystkie własności publiczne, ruchome i nieruchome, którym Rząd Kraiowy opiekę swoię iest winien, a które do prywatney własności nienależą.

Art. 10. Dopóki atoli osobne postanowienie z dokładnem wyszczególnieniem nie oznaczy, które własności i należności publiczne, w artykule poprzedzaiącym wymienione, oraz, które dochody drogą zwyczaynego sądownictwa, a które drogą administracyyną poszukiwane, odzyskiwane, i realizowane bydź maią, dopóty Prokuratoryia Jeneralna iak naytroskliwiey baczyć powinna, aby na drogę processu w sądach zwyczaynych zwracanem nie było, dochodzenie i realizowanie następuiących przedmiotów, iako to:

a. Podatków i z niemi połączonych sporów o allewiacyią. — *b*. Defraudacyy i szkód celnych i leśnych. — *c*. Dochodów z dóbr Korony, Narodowych, równie i tych, które do funduszu Edukacyynego należą. — *d*. Komornego z domów Skarbowych, woyskowych i do funduszu Edukacyynego należących. — *e*. Procentów od kapitałów Skarbowych, i Edukacyynych, (wyiąwszy od summ Skarbowi przez Konwencyią Wiedeńską odstąpionych.) — *f*. Kontraktów w drodze Administracyyney przez Kommissyie Rządowe lub z ich polecenia przez niższe Władze Administracyyne, z prywatnemi osobami zawieranych, oraz kaucyy na rzecz Rządu wystawionych, niemniey sporów z tychże kontraktów i kaucyi wynikać mogących. — *g*. Kanonów i czynszów z Erbpachtów Narodowych, Koronnych lub Edukacyynych. — *h*. Przychodów Skarbowych niestałych, iako to: z cła, poczty, konsumpcyi, od rzezi bydła; z loteryi, soli, tabaki, stęplowego papieru, wynikaiących i innych tym podobnych.

)o(

Art. 11. Czyli więc z powodztwa, czyli z zapozwania spor iakowey którey kolwiek z powyżey wymienionych publicznych własności tyczący się, bądź do sądowey, bądź też do Administracyyney drogi wprowadzonym będzie, Prokuratorvia Jeneralna wprowadzeniem i obroną prawną takowych sporów, za użyciem ustanowionych obrońców niżey w Artykule 20 wymienionych, trudni się, i zwierzchni w tym względzie dozór mieć powinna.

Art. 12. Prokuratoryia Jeneralna obowiązana będzie do wprowadzania i obrony prawney nietylko co do prawa o własność, to iest, *quo ad jus*, ale też i co do dochodów w tych tylko sporach, które Korony, Skarbu Narodowego, tudzież funduszów Edukacyynych, Zgromadzeń Miłosierdzia i Szpitalów, tyczą się, w innych zaś sporach, to iest tych, które się do dóbr i funduszów Duchowieństwa, miast, gmin i wszelkich Korporacyi i Instytutów publicznych ściągaią, Prokuratoryia taż Jeneralna tam tylko do dania assystencyi swoiey i obrony obligowaną zostaie, gdzie spór nie o dochod przemiiaiący i czasowy, ale o samo prawo do własności dóbr i funduszów pomienionych, to iest, *de jure* zachodzić będzie.

Art. 13. Oprócz powyżey wyrażonych atrybucyy i obowiązków do Prokuratoryi jeneralney przywiązanych, należeć także do niey będzie na wezwanie Kommissyy Rządowych we wszystkich przypadkach i materyiach, własności publiczney tyczących się, iak n. p. względem legalności zawieranych przez Władze Rządowe z prywatnemi osobami kontraktów, i umów, względem legalności wystawionych kaucyy, niemniey względem rozpoznania wszelkiego rodzaiu zachodzić mogących przedmiotów i kwestyy prawnych, potrzebne opinie i obiaśnienia dostarczać.

Art. 14. Pod zwierzchnim dozorem Prokuratoryi Jeneralney, zostawać będzie Archiwum główne aktów, które do wszystkich własności publicznych, zwyż wymienionych ściągaią się,

Do takowego głównego Archiwum Prokuratoryia Jeneralna wszystkie szczegółowe archiwa i akta, które Wydziały dzisieysze prawne przy różnych Magistraturach postanowione, pod swoim dozorem maią zgromadzić, i takowe jak nadokładniey uporządkować będzie obowiązaną.

Art. 15. Prokuratoryia Jeneralna zostawać będzie pod naczelnym sterem Kommissyy Rządowych, bez których wiedzy, zezwolenia i szczególney autoryzacyi żadnego processu powyżey wymienionych własności publicznych tyczącego się (w przedmiotach tych, które do każdey *respective* Kommissyi Rządowey należą) rozpoczynać, lub o własność publiczną godzić się, od zaczętego processu odstępować, albo też appellacyie od Wyroków niepomyślnych opuszczać, nie będzie władną; i których Kommissyi Rządowych wszelkie polecenia sobie dane, wykonywać będzie obowiązaną.

Art. 16. Prokuratoryia Jeneralna od wszystkich Kommissyy Rządowych (w przedmiotach, iakie do którey Kommissyi *respective* należą) dokładną informacyią o stanie wszystkich sporów prawnych i processów sądowych publiczne własności interassuiących, czyli to iuż za bytu zeszłych kraiu tego Rządów ukończonych, czyli też wiszących, lub nowego rozpoczęcia oczekuiących, zasiągnie.

(*Reszta potem.*)

Z Londynu d. 12 Listopada.

Na początku Grudnia widzieć się będzie Xże Rejent z Królową, Królewnami i Xięztwem Glucestru w Brigthon. — Dwor zawdzieie od 14 b. m. do 9 Stycznia załobę za Króla Wirtemberskiego. — Parlament niema bydź aż d. 18 lub 23 Stycznia zwołany. — W wyższey izbie parlamentu zasiada 7 Parów krwi Królewskiey, 17 Xiążąt, 15 Margrabiów, 95 Hrabiów, 83 Wicehrabiów, 129 Baronów, 16 Parów Szkockich (od roku 1812), 28 Parów Irlandskich, dożywotnich, 10 Parów płci Niewieściey, 26 Arcy i Biskupów. Ogółem 426. W izbie niższey od 40 hrabstw 80 reprezentantów, od 24 miast 50, od 167 Ziemianów 334, od 5 innych ziemianów 5, od dwóch uniwersytetów 4 i 16 Baronów,

ogółem 469. Irlandyia poseła 100 reprezentantów wraz z uniwersytetem Dublińskim. Ogółem izba niższa składa się 658 członków.

Xże Leopold Koburski lubo iest feldmarszałkiem W. Brytanii, nie pobiera iednak żadney płacy póki nie wniydzie w aktualną służbę. — Margrabina Sligo, która niedawno z stałego lądu powróciła i kilkokrotnie rozmawiała z owdowiałą teraz Królową Wirtemberską, miała w przeszłym tygodniu audyencyią u Królowey w Windsorze.

Gazeta Dworska ogłosiła zawarty w d. 2 Grudnia r. z traktat pokoiu z rządem Nepaulu, i podziękowanie Wielkorządcy Indyyskiego, Hr. Moira, officerom, który się w tey woynie dobrze popisali. Kraiowi officerowie (Seapoiowie) otrzymali iako znak honorowy medale srebrne. Nepaulanie dopełnili wiernie wszystkich warunków ostatniego traktatu. Ostatniem było ustąpienie z twierdzy Nagree, co d. 13 Kwietnia r. b. nastąpiło. — Indyyscy Xiążęta i Naczelnicy zawsze się pomiędzy sobą kłocą, co bardzo dogadza Wschodnio-indyyskiey kompanii. Hr. Moira donosi, iż na zachodnim brzegu Sumatry znayduie się lud, zwany Bhattas, który zwykł zbrodniarzy i jeńców w naywiększym męczeństwie zabiiać, a potem z pewnym sosem ziadać.

Okręt Kornwalis, który d. 20 Czerwca Madrass opuścił, przywiozł wiadomość, że ważna wyspa Java nie iest ieszcze przez woyska Angielskie Niderlandskim oddana, ale że codziennie oczekuie do tego rozkazów z Anglii. D. 5 Września zarzucił ten okręt przed Jamestown na wyspie S. Heleny kotwice. Osada tamteysza iest zupełnie zdrowa, ale żywność bardzo droga. Bonaparte wydał rozkaz, ażeby nadal żadnego cudzoziemca do niego nie wpuszczano. Z swoiego więzienia zawsze okazuie on wielkie nieukontentowanie. Na pobliskiey tam wyspie Ascension założono batteryią z 12 dział, i osadzie tamteyszey posełaią żywność z wyspy S. Heleny.

Na wczorayszym targu spadła cena kwarteru zboża o 5 szylingów. P. Kromwell, piwowar, przekupień żyta i węgli, tak mocno rozgniewał się na tym targu, iż mu żyła pękła, i nim doszedł do swego domu umarł. Był to wielki bogacz, gdyż maiątek iego szacuią do 3 mill. f. szt. ale przy tem tak skąpy, iż żałował sobie naymnieyszey wygody; żył nayordynaryynieyszemi potrawami, suknie na tandycie kupował i póty nosił, póki się nie rozleciały. Wstawał o godzinie 3 z rana i sam kary ładował, siadał razem z swoiemi parobkami do stołu, i nie było go można od nich rozpoznać.

Jedna z wieczornych gazet donosi za rzecz szczególnieysza, iż co noc zaciąga na straż do Carletonhouse lub iego okolicy kapralska pikieta. O godzinie 10 w wieczór zaymuie swoie stanowisko, a o 6 rano opuszcza go. Czytaiac to mistyczne doniesienie, należałoby sadzić, iż pałac Xcia Rejenta znayduie się w niebezpieczeństwie; ale dowiedziawszy się, że ten pikiet składa się z iednego kaprala i 2 żołnierzy, zaledwo od śmiechu wstrzymać się można, i należy dziękować losowi, iż 1 kapral i 2 żołnier y potrafią Rejenta państwa zasłonić przeciw wszelkiemu niebezpieczeństwu.

P. Caning ma zalecenie umówić się w Paryżu o wypłacenie 200,000 f. szt. które

Rząd Angielski zaliczył dawniey Królowi Francuzkiemu na iego osobiste wydatki.

Zima zaskoczyła nas tu zawcześnie i obawiamy się, ażeby ziemniaki nie przemarzły.

Amerykanin Paterson bawi z swą córką (pierwszą żoną Hieronima Bonapartego) w Northampton.

W wszystkich częściach W. Brytanii panuie teraz spokoyność. Biskup Durhamu rozdaie miesięcznie po 30 f. szt. będącym bez roboty ludziom, to iest po 1 szylingu (2 Złp.) każdemu. W Plimut złożyli się maiętni ludzie i zatrudniaia ubogich robotami w porcie i około gościnca, a admiralicyia, dostarcza narzędzi. — Mieszkańcy Downpatrik w Irlandyi chcą dać dla Lorda Castlereagh wielki obiad.

Londyn liczy 8000 adwokatów. — Na licytacyi xiążek w Wallis znaydowała się między innemi xiążka pod tytułem: "Wiadomość o początku celnieyszych rodzin Xiążąt, zacząwszy od Adama aż do naszych czasów.„

Mexykański kongress wydał ieszcze w d. 28 Czerwca 1815 do wszystkich narodów oświadczenie, w którym ogłasza się wolnym, nie podległem i podaie przyczyny dla których Mexyk oderwał się od macierzystego kraiu Hiszpańskiego.

Przed 30 laty Rzymsko-Katolicy w Szkocyi musieli pokryiomu w stayniach i po strychach odbywać służbę Bożą. Teraz maią w Edinburgu i Glasgowie nay pięknieysze kościoły, a szczególniey kaplica ich w Glasgowie nad brzegiem Klidy, w środku miasta dla piękney Gotyckiey budowy zwraca na siebie uwagę.

Gazeta Bostońska pod d. 18 Październiką zawiera wiadomość, że na Amerykański szoner Firebrand uderzyła eskadra Hiszpańska. Jedno doniesienie opiewa, że ten szoner wzięty został; drugie że uciekł, a trzecie że odbił eskadrę i do ucieczki przymusił. Bostońska gazeta dodaie do tego doniesienia następuiące uwagi: "Jest to napaść, która tylko między hańbą i prędkim odwetem zostawia nam wybor. W Hawanie została przed nieiakim czasem mała eskadra uzbroiona dla krążenia przeciw okrętom rokoszanów Kartagińskich. Gubernator Hiszpański Kuby dostał na to od kupców Hawańskich pieniądzy, i zakupił zaraz korsarskie okręty Amerykańskie Wasp, Reindeer i Chasseur; pierwsze po 22, a trzeci 18 dział maiące, wszystkie zaś szypko pływaiace. Przydano do nich znayduiące się w porcie starą szalupę i bryg, i około końca Sierpnia na morze wypłynęły. Jest to zapewne ta sama eskadra, która swoim ogniem przelała krew naszych maytków w naszych wodach. Jaki ten wypadek sprawi wrażenie w Wasingtonie, nie wiemy, ale przekonanemi iesteśmy, że głos publiczny żądać będzie zadosyć uczynienia za to co się stało i bezpieczeństwa na przyszłość, lub woyny.„

Rządowa gazeta Intelligencer tak zaś pisze o tym wypadku: "Niemamy ieszcze z Nowego Orleanu dostatecznego doniesienia o okolicznościach, które towarzyszyły niedawnemu uderzeniu eskadry Hiszpańskiey na Amerykański okręt. Okoliczności te wykażą iedynie czyli to był przypadek lub zamysł napaści. Napad ten nie może bydź iako czyn rządu Hiszpańskiego uważany, chybaby go przyszekł poprzyć. Tak iak wczasie napaści fregaty Chesapeak przez Anglików, wyprze zapewne się rząd Hiszpański tego czynu i przyrzecze wynagrodzenie, bez czego byłby słuszną przyczyną do woyny.„

Gazeta Richmondu donosi, iż podług nadeszłego listu od officera woyska Zjednoczonych Stanów w okolicach Nowego Orleanu Hiszpanie gotuią się do zaczepki. Nastąpiły z tego powodu naradzenia w Wasingtonie, i zapewne wysłana zostanie dostateczna siła morska dla krążenia około Florydy i uważania poruszeń Hiszpanów, a w przypadku ich lądowania oparcia im się.

Dnia 16 Września podczas okropney burzy zatopiło się pod Martyniką 22 okrętów, pomiędzy któremi 4 Angielskie, a naywięcey znaydowało się Francuzkich. W zachodniey Indyi panowały w Wrześniu nayokropnieysze burze. Pod St. Croix i innemi wyspami zatopiło się do 60 statków. — w Bostonie znayduie się ciągle niezmierne mnóstwo Angielskich towarów, które z stratą 20 do 30 od sta są sprzedawane.

Z Paryża d. 13 Listopada.

D. 10 b. m. o godzinie 8 w wieczor przyiął Król w sali tronowey wielką deputacyią z 20 członkow złożoną od izby Parow, która przyniosła mu adress podziękowania za mianą przy zagaieniu posiedzeń mową. Kanclerz, iako prezes tey izby, przeczytał rzeczony adress, który iest powiększey części echem mowy Królewskiey, i zawiera 1) naywiększą pochwałę Xiężny Angouleme; 2) że mężnie zniesione nieszczęścia zarowno czynią honor narodowi iak zwycięztwa, i że lud, który nie wyzuł się ani u siebie, ani u Europy z szacunku, szlachetną uczynić może ofiarę bez naruszenia swoiey powagi. Daley rzekł mowca: " Pamiętaiąc o naszych obowiązkach, będziemy wiernemi zasadom konstytucyi, którąś nam W. K. Mość nadał. Za przestąpieniem zakreśloney przez konstytucyia drogi kray wystawionyby był na niebezpieczeństwa i zamieszanie. Umiarkowanie, mądrość w użyciu środkow stanowią potęgę narodu. Jeżeli było wielką zbrodnią udzielone przez ducha czasu naszego wieku poruszenia posuwać za granicę rozumu i moralności, tedy daleko większą byłoby niesłusznością nie poyść aż do granic za temi poruszeniami, które rozum wskazuie. Kary godne nadzieie zniknąć muszą, a nieużyteczne przypomnienia zamilknąć. Przy nayślachetnieyszych nawet zamiarach można ubliżyć dobru, ieżelibygo nierozsądnie chciano przed czasem zaprowadzić, &c. „

Król odpowiedział na ten adress: " Uczucia izby Parow są nader przyiemnemi; widzę w waszym adressie z nayżywszem ukontentowaniem dobrego ducha, który was ożywia, i który zawsze okazuiecie; znayduię w nim rękoymiią owey serdeczności, owey iedności pomiędzy nami, które mogą iedynie zagoić rany Francyi, zapewnić iey szczęście i spokoyność, które są zawsze iedynemi moiemi życzeniami. " — Pomiędzy tymczasowemi sekretarzami izby Parow był także Chateaubriand. Adress podziękowania ułożył Hr. Fontanes.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 9 b. m. trwały ieszcze spory względem obiorow, które za prawne uznane zostały. Potem przystąpiono do obrania 5 Kandydatow na prezesa izby. P. Serres miał 112, P. Pasquier 101, P. Bellart 71, P. Trinquelague 77 P. Corbieres 75 głosow. (P. Villele z strony opozycyyney miał tylko 72 głosow.) Król mianował z 5 tych Kandydatow P. Pasquier

prezesem izby; Wiceprezesami są PP. Roger-Collard, Kamil Jourdan, Simeon i Beugnot, a Sekretarzami: PP. Bourdeau, Jollivet, Blancard - Bailleul i Xżę Broglio.

Hr. Diepholtz (Xżę Kambridgi) pożegnał d. 11 Króla i iego rodzinę, i odiechał wczoray do Sztuttgardu.

Prezesami 6 wydziałow w izbie Parow są: Monsieur, Xże Berry, Xże Croy-d' Havre, Xże Angouleme, Mars. Hr. Viomenil i Hr. Barthelemy. Członkami wydziału proźb sa PP. d' Albertas, Lemoignon, Montmorency, d' Aguesseau, Castelane i de Laforce.

Pierwszym proiektem do ustawy będzie nadanie izbie Parow naywyższego sądownictwa. Daley podane będą proiekta względem rozwodow i obiorow deputowanych na przyszłość. — Ustawa poddaiąca gazety i dzienniki rządowemu dozorowi, ma ieszcze rok trwać. Zresztą ma bydź zupełna wolność druku. Ustawa względem osobistey wolności ma bydź ograniczona; ale do rozkazu uwięzienia potrzeba na przyszłość będzie podpisu dwoch Ministrow. W Francyi będzie 92 Arcy i Biskupow. Ostatni mieć będą po 10 do 15,000, a Arcybiskupi 15 do 20,000 fr. rocznego dochodu.

Upadły wszelkie zamachy ultrarolalistow. Podczas obiorow pokazało się kilkunastu tak zwanych Białych Jakubinow z białemi i zielonemi wstażeczkami u dziurek guzikowych. Wydali oni bardzo wiele pieniędzy na rozrzucenie pisemek. Jednego tylko pisma: "O uczuciach większości ostatniey izby Deputowanych „ kazali po Departamentach 12,000 exemplarzy rozrzucić. Od zwołania izb usiłowali zwalić niektóre za wpływem Ministrow obiory, ale im się nie udało. Podawali instrukcye Królewskie i Prefektow, ale nie mogli dowieść czyli ich obieraiący słuchali. Duch izb i ludu iest dobry. Okrzyki, które towarzyszyły Królowi przy udaniu się do zagaienia posiedzeń i na powrot, pochodziły z serca. Król miał mowę bez czytania, i raz się zaiąknął, ale zaraz się znalazł, co do zadziwienia w iego wieku, i mowił z czuciem. — W ministerium nie zaydzie pewnie żadna odmiana, i nowi Parowie nie będą mianowanemi.

Chateaubriand został przez Bonapartego i iego rodzinę z naywiększey nędzy wydobyty; dwa razy zapłacił za niego długi i umieścił go w instytucie. Lecz tu poroźnił się z byłem Cesarzem. Zamiast pochwalenia zmarłego swoiego poprzednika Chenier, czynił mu nayprzykrzeysze wyrzuty Bonaparte, nie mogł go nakłonić do odstąpienia od tych zarzutow, i prożność iego przemogła powolność, którey w owem czasie trzymać mu się należało. Znaiący go taki iego czynią opis: Jest nadzwyczay wyniosły, wielkie rozumienie o sobie maiący, obyczaiow nie naylepszych i chciwy, (żądał n. p. od zagranicznego xięgarza znaczney kwoty za przedrukowanie ogłoszonego iuż w dzienniku Gandawskim 3 arkuszowego iego artykułu.) Obeyście iego iest bez żadney grzeczności. Od nikogo nie iest lubiony; wszyscy go się obawiaią; on także nikogo nie lubi i nikomu nie przebacza. On i Pradt, iako pisarze, tworzą chimery, które potem zbiiaią.

Z Lunewillu piszą pod d. 28 Października, iż Xiężna Hohenlohe obięła nadany za zasługi iey męża pałac, w którym Król Stanisław Leszczyński, iako Xżę Lotarynski mieszkał.

DODATEK
DO Nro 96.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 1. GRUDNIA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Bruxelli d. 14 Listopada.

Wydawcy dziennika Zoltego Karła, który przestał tu wychodzić, połączyli się z wydawcami *Mercure surveillant* w Leodyium, i wydaią teraz dzienniki pod tytułem: *Le Liberal*, którego iuż pierwszy Nmer wyszedł.

W Belgii czyli południowych prowincyiach naszego Królestwa urządzone bydź maią trzy uniwersitety, to iest w Gandawie, Lowanii i Leodyium; ale w ostatniey tylko będzie katedra literatury Fraucuzkiey.

Xżę Wellington iest tu dziś lub iutro oczekiwany. Przybył tu syn sławnego Feldmarszałka Rossyyskiego Xżę Kutuzow.

Z Kolonii d. 10 Listopada.

Gdy Prussy posiadaią teraz 4 mill. katolickich poddanych, spodziewać się zatem należy, iż wydział spraw duchownych w ministerium wewnętrznem, co do spraw tey Religii szczególnieyszey dołożży starabności. Oprocz Biskupa w każdey dyacezyi lub Officyiała, znayduie się przy każdym konsystorzu prowincyionalnych rządow ieden katolicki radca, który czuwa nad sprawami kościelnemi. W niedostatku biskupa w Nadreńskich prowincyiach, Sufragan Monasterski, Baron Droste przedsięwziął podroż do Kolonii, Akwisgranu i innych mieysc dla święcenia Xięży i udzielenia S. Sakramentu bierzmowania. (Sufragan Droste iest iednym z Biskupow, który na koncylium w Paryżu mężnie oparł się zamiarom Napoleona zniszczeniu kościoła Niemieckiego.

Zaprowadzone w Nadreńskich prowincyiach dopełnienie dotychczasowego woyska idzie iak naypomyślniey. Tycze się one bez wyiątku każdego stanu osob, i okazuie użytek popisu, bez odrywania od nauki młodzieży, iak działo się pod iarzmem Fraucuzkim, z których to prowincyy naymniey 50,000 ludzi zginęło lub pokaleczonych zostało za cudzą sprawę.

Z Frankfortu d. 16 Listopada.

Austryiacki poseł seymu dał d. 10 b. m. z powodu zaślubin swoiego Monarchy wielki obiad i bal.

D. 11. otworzone zostało ciało prawodawcze wolnego naszego miasta. Prezesem iego obrany został były Saulteiss, a teraźnieyszy Ławnik Gonderode, a wiceprezesami Doktorewie Jassoy i Frejenius.

Dnia 8 podpisany tu został przez posłów Pruskiego Barona Homboldt i Niderlandskiego P. Gagern traktat oznaczaiący granice między Prussami i Niderlandami.

Na posiedzeniu seymu Niemieckiego d. 11 Poseł Austryiacki miał uczynić bardzo ważny, interessuiący i stosowny do ducha i celu związku wniosek, którego ogłoszenia oczekuiemy. Do protokołu zaciągniono iuż, iak mówią, trzydzieści kilka podań od różnych Niemieckich kraiów. Znaydować się pomiędzy niemi nawet takie maią, które wcale do seymu nie należą. Dnia 14 było 3cie posiedzenie seymu Niemieckiego.

Od brzegow Menu d. 17 Listopada.

Owdowiałey Królowey Wirtemberskiey odkazał iey Małżonek testamentem zamki Geppingen i Monrepos. Nowy Krol Wirtemberski urządził zamiast dotychczasowey ministrowskiey tayną radę, która oprocz Króla składać się ma z 7 do 11 członków. Tenże Monarcha mianował Professora Dannecker w Sztuttgardzie radcą nadwornym, a 92letniego starca Hardweg Hessenthal znacznie udarował. — Hr. Rostopczyn poiechał z Sztuttgardu do Paryża.

W. Xiąże Darmstadtski rozkazał dla wszystkich swoich kraiów na obu brzegach Renu ułożyć iednostayne prawo cywilne i porządek sądownictwa, któremu służyć ma za zasadę powszechne prawo cywilne Austryiackie. Nowe te prawa zaprowadzone będą od roku 1818, i dotychczasowe poiedyncze prawa ustaną.

W okolicach Bazylei na obu brzegach Renu i w kraiu Badeńskim znoszą winnice i obracaią na inny użytek, ponieważ od roku 1811 prawie żadnego wina nie wydaią.

Królestwo Bawarscy udać się maią po świętach Bożego narodzenia do Wiednia. Dwór ten udarował bogato poselstwo Austryiackie. P. Xżę Schwarzenberg otrzymał brylantowy order S. Huberta; Radca nadworny Floret tabakierę 1200 czer. zł. wartuiąca, &c. — Królewicz następca tronu Bawarskiego, powrócił dnia 10 b. m. do Wirceburga.

Astronom, Doktor Olbers, oznaymił w Bremenskiey gazecie, iż w d. 7 Września 1820 widzieć się da daleko większe zaćmienie słońca, niżeli było d. 19 b. m. to iest obrączkowate. — Poczas ostatniego zaćmienia spadł w Berlinie ciepłomierz o ieden stopień.

W Lich w wielkim Xięztwie Darmstadtskim pokazała się d. 1 b. m. ogromna kupa szarańcy, przeciw którey wyszli wieśniacy w pole z kurzawą siarki, i t. d.

Od brzegow Elby d. 18 Listopada.

W Szwecyi mowią o zwołaniu Seymu do Norkiöping. — Poczta Norwegska została w nocy d. 28 Października na drodze między Moss i Frederikstadt złupiona.

Król Hiszpański wezwał Dwory Sardyński i Neapolitański, a Król Niderlandski Dwory Peterzburski, Kopenhagski i Sztokolmski doprzymiera przeciw Barbaryyczykom.

W Kopenhadze Astronom Bagge wydał na kilka dni przed 19 b. m. dokładny opis zaćmienia z rysunkiem.

W Kattegat podczas ciemny nocy okręty Rossyyski i Hollenderski uderzyły ieden o drugi. W tem zamieszaniu iedna kobieta obawiaiąc się, aby się iey okręt nie zatopił, wyskoczyła z łożka w koszuli na drugi okręt. Wiatr w krótce rozłączył okręty, i Hollenderka musiała na Rossyyskim okręcie na środziemne morze popłynąć.

Kapitan Lorch udał się z Kopenhagi do Algieru z podarunkami dla Deja. Stamtąd popłynie do zachodniey Indyi po osadnie towary.

Podstawa do posągu, który Królewicz następca tronu wystawia swoim kosztem w Sztokolmie Królowi Karolowi 13 z dział zdobytych, iest iuż potowa.

DONIESIENIA.

Vom 1ten December d. J. wird das Königl. Preuß. Post-Amt zu dessen Verwaltung unterzeichneter höhern Orts bestimmt ist, in dem Hause des Herrn Senator von Oebschelwitz auf der St Johannes Strasse N. 462 in activitaet treten, und von der Zeit an für die nach Preussen laufende und daher kommende Briefe eine wöchentlich zwey malige reitende Post, welche von hier Montags und Freytags des Morgens um 6 Uhr abgehet, gehörig eingerichtet seyn. Wegen mehrerer bequemlichkeit wird vom 1ten Januar k. J. außer dem noch ein halb bedeckter Postwagen zur aufnahme der Passagiere, Packete und Gelder vorläufig wöchentlich einmal in Gang gesezt; diese fahrende Post soll als dann am Mittwoche früh um 6 Uhr von hier unmittelbahr nach Preussen gehen. Da nun beide Posten in einem Zuge bis Breslau und sodann nach Berlin, rc. gehen werden, so habe ich diese Einrichtung zur allgemeinen kenntnis zu bringen nicht unterlassen wollen, mit dem bemercken: wie das Post Bureaux in dem angezeigten Hause zur aufgabe der Briefe, Packete und Gelder für jedermann, alle Tage, und zum prompten abgange mit der obiegen Posten am Sonntage, Dienstage und Donnerstage bis 7 Uhr des Abens, offen stehet. — Krakau den 20 November 1816.

Dollega,
Königl. Preuß. Commissarius.

Od 1go Grudnia r. b. Królewsko-Pruska Poczta w Krakowie, do zarządzania którą niżey podpisany upoważniony iest od wyższey Władzy, zaprowadzoną zostanie w Domu JW. Senatora Oebschelewitza w ulicy S. Jana pod N. 462, i od tego dnia dla listów do Pruss i stamtąd dwa razy w tygodniu zacznie chodzić konna Poczta, która stąd w Poniedziałki i Piatki o godzinie 6 z rana regularnie odchodzić będzie. Dla większey zaś wygody od 1go Stycznia r. przyszłego zaprowadzona oprócz tego zostanie Wozowa Poczta w półkrytym Powozie dla Podróżnych, przesyłania pak i pieniędzy, która tymczasowo raz w tygodniu we środy o godzinie 6 z rana stąd do Pruss odchodzić będzie. Gdy obie Poczty iednym ciągiem do Wrocławia, a stamtąd do Berlina, &c. chodzić będą, nie omieszkuię zatem podać takowego urządzenia do publiczney wiadomości, z tym dodatkiem: że Kancelaryia pocztowa w zmiankowanym wyżey Domu dla odbierania listów, pak i pieniędzy codziennie, a dla prędszey expedycyi w Niedziele, wtorki i czwartki aż do godziny 7 w wieczór otwarta będzie. — W Krakowie dnia 20 Listopada 1816.

Dollega,
Królewsko-Pruski Kommissarz.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu. — Uwiadomia publiczność, iż Rządzący Senat uchwałą swą w dniu 9 b. m. Listopada do liczby $\frac{4420}{1371}$, postanowił zaprowadzić Jarmarki w wsi narodowey Czernichowie, które dwanaście razy do roku odbywać się maią, a mianowicie 1szy w pierwszą Niedzielę po Trzech Krolach; 2gi w pierwszą Niedzielę po Nayświętszey Pannie Gromniczney; 3ci w pierwszą Niedzielę po S. Józefie; 4ty w pierwszą Niedzielę po S. Woyciechu; 5ty w pierwszą Niedzielę po Wniebowstąpieniu Pańskim; 6ty w pierwszą Niedzielę po SS. Troycy; 7my w pierwszą Niedzielę po S. Jakobie; 8my w pierwszą Niedzielę po S. Bartłomieiu; 9ty w pierwszą Niedzielę po S. Mateuszu; 10ty w pierwszą Niedzielę po S. Szymonie Judy; 11ty w pierwszą Niedzielę po S. Katarzynie; 12ty w pierwszą Niedzielę po S. Tomaszu. — Stosownie przeto do powyższego postanowienia Rządu zacznie się 1szy Jarmark w dniu 1 Grudnia r. b. iako w pierwszą Niedzielę po S. Katarzynie, i następnie ciągle odbywać się będą Jarmarki w ustanowionych terminach z tym dodatkiem, że wszelkie inne schadzki oprócz dni wyżey wymienionych tytułem Podiarmarczów, lub odwoływanie na inne termina Jarmarków zakazuią się i mieysca mieć nie mogą. Lubo Rządzący Senat zaprowadził Pobor Jarmarczny wedle taryffy świeżo do miasteczka Nowey Gory, postanowioney, i takowe na upięknienie mieysca tego, tudzież utrzymanie Kramów, składów i innych wygod dla handluiących przeznaczył; dozwolił iednak równie z względu przychęcenia handluiących, iako też, że kramy rzeczone i składy nie są ieszcze przygotowanemi, aby pobor Jarmarcznego do lat dwóch od Epoki otworzenia pierwszego Jarmarku był wstrzymanym, a przeto Jarmarki we wsi Czernichowie zacząwszy od 1go Grudnia r. b. ciągle przez dwa roki, bez żadnego poboru

Iarmarcznego dla handluiących odbywać się będą, po upłynionych zaś dwóch latach nastąpi pobor wedle taryfy zwyż wspomnioney. Ażeby zaś, handluiący ile można wygodnie pomieszczonemi być mogli, przedsięwzięte zostały stosowne środki do usposobienia mieysca. — W Krakowie dnia 14 Listopada 1816.

Grodzicki.
Darowski.

Trybunał Cywilny Iszey Instancyi Woiewództwa Krakowskiego. — Z powodu wydarzonych wakansów na Urzędy: Podsędka i Pisarza przy Sądzie Pokoiu Powiatu Miechowskiego, oraz Pisarza przy Sądzie Pokoiu Pttu Lelowskiego, w Woiewództwie Krakowskim; wzywa ninieyszem wszystkich, ieden z pomienionych Urzędów osiągnąć pragnących, aby prośby swe, potrzebną kwalifiacyą, tak co do zdatności, iako i moralney konduity, dostatecznie zaopatrzone; mianowicie: na urząd Pisarza przy Sądzie Pokoiu Pow. Lelowskiego przed d. 20 Grudnia r. b. a na Urzędy Podsędka i Pisarza przy Sądzie Pokoiu Pow. Miechowskiego przed d. 1 Stycznia 1817 r. do Trybunału tuteyszego podali. — W Krakowie dnia 23 Listopada 1816.

M. Gostkowski. Prezes.
Kosicki, Pisarz.

U F. Friedleina, w Krakowie na Grodzkiey ulicy znayduią się nowe bardzo piękne Karty do grania, które za pomierną cenę dostać można, iako to: Tarokowe à la Don Quixotte, Zł. 4. Tarokowe z dubeltowemi figurami, zł. 4. Hamburskie Nro 1, zł. 2. Hamburskie Nro 2, zł. 1 gr. 25. Karikaturowe, zł. 2. Brystoskie, zł. 1 gr. 20. Faraona, zł. 2. A la belle Alliance, zł. 2 gr 6. Lipskie, zł. 2 gr. 6. Małe dla dzieci, zł. 1. gr. 15. Większe dla dzieci, zł. 1 gr. 18. (Francuzkie). — Karikaturowe, zł. 1 gr. 22. Społeczeńskie, zł. 1 gr. 25. Górnicze, zł. 1 gr. 20. Nowe swertowe, zł. 1 gr. 20. Takież same dawnieyszym stylem, zł. 1 gr. 12. Solo, zł. 1 gr. 12. Myśliwskie, zł. 1 gr. 15. Tryumfalne, zł. 2 gr. 2 Małe dla dzieci, zł. 1 gr. 6. (Polskie). — Które to Karty z pięknemi i gustownie malowanemi figurami, każdego czasu dostać można,

W Państwie Mnichów pod Jędrzeiowem, iest zawsze do sprzedania zapas znaczny Łat naypięknieyszych ciesanych suchych około kop 150 gotowych; gdyby kto iednak życzył sobie razem sto kop lub więcey, że Magazyn leśny nie może na niepewne takiego zapasu bez wystawienia materyału na szkodę mieć gotowego, prócz drobney przedaży; żądaiący uwiadomić raczy wcześniey zadawszy część czwartą, a znaydzie na czas umowiony materyał gotowy. Prócz łat, może mieć wszelki materyał, iako to: Krokwy, Płatwy, Belki i Tarcice, i t. p. materyały Sosnowe. Cena ich iest mierna; Potrzebuiący zatem takich materyałów na pewne mogą posełać do Urzędu Leśnego w Mnichowie, — o czem uwiadomia się strony interessowane.

Handel pod Firmą Gloger i Schultz, w Rynku pod Nro 355, dostał świeży transport nayprzednieyszego Tytoniu Trzech Króli z Amsterdamu, niemniey Tabaki do zażywania prawdziwą Hollenderkę.

W skutek Uchwały Rady Familii, w dniu 20 Listopada 1815 i powtorney w dniu 19 Maia r. b. w Sądzie Pokoiu Powiatu i Miasta Krakowa, przez Wysoki Trybunał, Rezolucyiami 8 Stycznia i 6 Czerwca r. b. 1816 potwierdzonych, kamienica w Krakowie pod Nr. 475 przy ulicy S. Jana sytuowana, w połowie do małoletnich po Józefie Engliszu pozostałych, a w drugiey połowie, do Jmć Pani Barbary Engliszowey pozostałey małżonki należąca, przez licytacyą publiczną sprzedana zostanie. Termin do licytacyi pierwszey przedstanowczey na dzień 8 b. m. był naznaczony, zaś licytacya stanowcza stosownie do przepisu prawa nastąpi w dniu 20 Grudnia r. b. 1816 w kancellaryi podpisanego, przy ulicy S. Jana Nro 466 iako de teyże rezolucyią Wysokiego Trybunału d. d. 2 Października 1816 do N. 993, delegowanego o godzinie 9tey z rana, a pierwsze przywołanie zacznie się od summy 8,852 Zł. Pol. w monecie srebrney Pruskiey courant. Warunki i zbior obiaśnień można każdego czasu w Kancellaryi mieć sobie okazane. — W Krakowie dnia 8 Listopada 1816.

Olearski, Pisarz Akt.